

**VIERING VAN DE
TWEEËNTWINTIGSTE ZONDAG D.H.J.**

'Zij eren Mij, maar zonder zin
en mensenwet is wat zij leren.
Gij laat het gebod van God varen en
houdt vast aan de overlevering van mensen!'
(Marcus 7)

INTREDE.

Lied. Het leven voert ons (3c)
t.: Sytze de Vries
m.: Willem Vogel

WELKOM.

*De mens is er niet voor de wet;
 regel en wet zijn er voor het wonder
 van de mens en het leven.*

*Wet en regel zijn
 naar de letter te hanteren
 en naar de geest te beleven.*

*Wet en regel zijn te misbruiken
 om wraak te nemen, anderen
 hun falen betaald te zetten.*

*Wet en regel zijn nodig zolang
 mensen zichzelf en elkaar
 nog niet echt goed verstaan.*

*Welkom u allen hier
 omwille van elkaar
 in Gods naam samen.*

+

Lied. Het leven voert ons (2c)

SCHULD BEKENNEN.

V. Waak over je gevoelens . . .
 't worden je gedachten.

Waak over je gedachten . . .
 't worden je woorden.

Waak over je woorden . . .
 't worden je daden.

Waak over je daden . . .
 't wordt gewoonte.

Waak over je gewoonten . . .
 't wordt je geweten.

Waak over je geweten . . .
 het is je hele wezen.

**A.: VERGEVEN WIJ ELKAAR EN
 GOD EN GOED ONS ALLEN.**

BEZINNING.

Woord en lied

**A.: Gij hart, Gij bron van leven
 ontferm U over ons.
 Gij adem, ziel in mensen
 ontferm U over ons.**

*Stilte
 zegt zoveel.*

**A.: Gij hart, Gij bron van leven
 ontferm U over ons.
 Gij adem, ziel in mensen
 ontferm U over ons.**

*Niets doen
doet zoveel.*

**A.: Gij hart, Gij bron van leven
ontferm U over ons.
Gij adem, ziel in mensen
ontferm U over ons.**

*Rusten
activeert zoveel.*

**A.: Gij hart, Gij bron van leven
ontferm U over ons.
Gij adem, ziel in mensen
ontferm U over ons.**

GEBED

*V.: Alle dagen in de weer
zoeken wij soms
naar ons dieper diep
en fluisteren Uw naam -*

*alle dagen bezig
snakken wij soms naar
'n bemoedigend perspectief
en stotteren Uw naam -*

*alle dagen doende
tasten wij soms
naar een stevig houvast
en stamelen Uw naam, God -*

*uit wie wij geboren
met wie wij onder weg zijn
van tijd tot eeuwigheid.*

A.: Amen.

Lied.

*t.: M. Zagers
m.: W. Vogel*

**A.: Zijt Gij mij God een herder
als de morgen mij in leven roept
als de avond mij de nacht inleidt
zijt Gij mij God een herder ?**

*K.: Loop ik langs groene velden
hoor ik het zachte water
komt mijn hart tot rust:
hier ben ik thuis.
Deze dagen leef ik als gegeven
door wie zo Groot zo Goed ?*

**A.: Zijt Gij mij God een herder
als de morgen mij in leven roept
als de avond mij de nacht inleidt
zijt Gij mij God een herder ?**

EERSTE LEZING

Deuteronomium 4,1-2.6-8

Mozes sprak: 'Luister, Israël, naar de voorschriften en bepalingen die ik je geef en handel daar-naar. Dan zul je leven en het land dat de God van uw vaders je schenkt in bezit nemen. Aan wat ik jullie voorschrijf mag je niets toevoegen of afdoen; ge moet Gods geboden die ik je geef onderhouden. Handel ernaar in het land dat ge in bezit krijgt en breng ze stipt ten uitvoer, want daaraan zien de volken hoe wijs en verstandig ge bent.

Als zij al deze voorschriften horen, zullen ze zeggen: Dat machtige volk is wijs en verstandig. Geen andere grote natie aan wie de goden zo nabij zijn als onze God ons nabij is! En er is geen andere groot volk met zulke volmaakte voorschriften en bepalingen als de wet die ik je heden geef!

**A.: Zijt Gij mij God een herder
als de morgen mij in leven roept
als de avond mij de nacht inleidt
zijt Gij mij God een herder ?**

HET EVANGELIE

Marcus 7
1-8.14-15.21-23

Enkele farizeeën en schriftgeleerden uit Jeruzalem liepen bij Jezus uit en zagen sommigen van zijn leerlingen met onreine en ongewassen handen eten. De farizeeën en trouwens alle joden eten niet zonder eerst de vingertoppen gewassen te hebben. Ze houden vast aan de oude traditie: komen ze van de markt, dan eten ze niet voordat ze zich gereinigd hebben. Zo is er veel waaraan ze uit traditie vasthouden. Daarom vroegen de farizeeën en schriftgeleerden hem: 'Waarom gedragen je leerlingen zich niet volgens de overlevering van de voorvaderen, maar eten ze met onreine handen?' Hij antwoordde: 'Jesaja heeft heel treffend over jullie, huichelaars, geprofeteerd! Er staat geschreven: Dit volk eert Mij met de lippen maar hun hart is ver van Mij. Zij eren Mij, maar zonder zin; mensenwet is het wat zij leren. Gij laat het gebod van God varen en houdt vast aan de overlevering van mensen!' Daarop riep Hij het volk weer bij zich en sprak: 'Luister naar mij en begrijp goed dat niets mensen bevuilt wat van buitenaf in hen komt. Wat uit mensen komt, dat bezoedelt hen. Want uit het binnenste, uit het hart van mensen komt alle kwaad voort: diefstal, moord, hebzucht, bedrog, trots en noem maar op. Al dat slechts komt uit het binnenste en bezoedelt de mens.'

**A.: Zijt Gij mij God een herder
als de morgen mij in leven roept
als de avond mij de nacht inleidt
zijt Gij mij God een herder ?**

K.: *Ontmoet ik tegenslagen
en val ik in de diepte
altijd vind ik kracht weer op te staan.
Deze dagen weet ik me gedragen
door wie zo Groot zo Goed.*

**A.: Zijt Gij mij God een herder
als de morgen mij in leven roept
als de avond mij de nacht inleidt
zijt Gij mij God een herder ?**

MEDITATIE

*In de beleving van onze ware natuur ervaren wij
ook onze saamhorigheid met alle anderen.
Dan zijn niet ethische normen en geboden
maar is deze fundamentele ervaring de reden
waarom we aandacht en zorg besteden
aan wie tekort komen.*

*Hebben we eenmaal onze saamhorigheid en
eenheid met elkaar ervaren, dan is liefde
geen gebod meer maar de vanzelfsprekende
uitdrukking van onze eigen natuur.
Niet langer een voorschrift, maar de mens die
zichzelf van nature 'te boven, te buiten gaat'.*

*Voor de mensheid is dit
nog steeds toekomstmuziek.
Maar een menswaardig bestaan
zal pas lukken wanneer de mensen
deze eenheid met alles en allen
gaan ervaren en beleven.
(Willigis Jäger osb)*

Vorig jaar, 18 december, overleed de dichter en politicus Vaclav Havel en is kort daarna met alle denkbare honneurs vanuit de kerk begraven. Meer dan eens hebben wij hier in de vieringen diep religieuze woorden van hem aangehaald.

In mijn leven verlang ik naar iets, dat mij te boven gaat, verder gaat dan de horizon van mijn bestaan en ik denk dat alles wat ik doe een raakvlak heeft met de eeuwigheid. Volgens mij verdwijnt er niets voor altijd, ook onze daden niet.

Politici mogen duizend keer herhalen dat de basis van een nieuwe wereldorde het respect voor de universele rechten van de mens is, - het betekent niets zolang die morele wet niet voortkomt uit het respect voor het wonder van het Zijn, het wonder van het universum, het wonder van de natuur, het wonder van ons eigen bestaan.

Deze gedachten sprak hij uit tegen wereldleiders. Maar het is tekenend voor zijn religiositeit dat hij zich 'liever zondaar dan kerklid' noemde, want 'die christelijke leerstelling' boeide hem niet. 'Een intieme, levendige en concrete godservaring was hem', zo is over hem geschreven, 'naar eigen zeggen niet vreemd; en deze ervaring bepaalde ook z'n houding ten aanzien van de dood.' Niet de leerstellige kerk maar God-en-mens boeide hem; die zocht en vond hij in zichzelf.

Kort orgel

Rein Welschen, Eindhovens oud-burgemeester, zit voor zijn gevoel al zeven jaar in cadeautijd. Hij zegt te geloven in meer dimensies, in leven na de dood hoe dan ook, in iets dat de regie voert en in 'n gerichte impuls in de evolutie. De vraag of hij dan - door zijn ziekte - religieus is geworden, beantwoordt hij met stelligheid ontkennend, want - zegt hij - 'Ik geloof niet in de definities die de religies van 't eeuwige geven.' Wie al zijn uitspraken in 't Brabants Dagblad goed leest zal zich erover verbazen dat iemand die zo'n religieuze ideeën over leven en dood heeft zichzelf toch 'niet-religieus' kan noemen. Hij bekent zich niet tot de dogma's van de kerk of een andere godsdienst, maar is zeer religieus.

Vooraanstaande denkers zoals de Engelse filosoof Alain de Botton houden steeds vaker 'n pleidooi voor het herstellen van het christelijk religieuze omwille van de huidige samenleving, al lijkt die nog zo onreligieus geworden te zijn. 'Maar', zegt hij dan wat vierkant 'ontdaan van alle onzinnige theologische ballast', waarmee hij minstens ook kerkelijke dogma's bedoelt.

Er is, zegt oud-abt Ton Baeten, onder de mensen 'n ontwikkeling gaande van een uiterlijke naar een innerlijke kerk, van weten en beweren naar ervaren en beleven, van vertoon naar inkeer.

Kardinaal Godfried Danneels van België heeft al enige tijd geleden gesteld, dat er zich - ondanks de schijn van het tegendeel - een proces van 'verinnerlijking' aan 't voltrekken is; en 'als er in de toekomst plaats is voor de kerk', schreef de bekende theoloog Karl Rahner 'dan zal het geen prekerige pocherige maar 'n mystieke, ingekeerde kerk zijn die bidt en het goede doet.'

De toekomst is aan 't religieus, mystiek beleven.
'Als het gaat over religieus beleven en mystiek ervaren dan komen er in mij geen woorden op, maar zie ik pelgrims lopen, mensen 'n veldkapel binnengaan, een kind aandachtig naar zijn vlieger kijken, een monnik in stilte bezig op het land en moeder onderweg naar en in de kerk. Hoewel niet zo geweldig goed ter been, liep ze zowat 'n kilometer lang naar de kerk en zat daar op haar knieën met een rozenkrans in de hand. Zo te zien trok zij zich van het altaargebeuren niet veel aan en was de preek die 'donderen' kon voor haar waarschijnlijk een ongenode onderbreking of misschien wel vervelende verstoring van haar in-rust innerlijk beleven. Dit is mystiek: geen weten en kennen, maar beleven, ondergaan; geen woord maar besef.'
 (Peer Verhoeven)

*Het intellect kan niet volledig antwoord geven
 op de vraag naar de zin van het bestaan ...
 Maar iedere mens die zo moedig is om
 alleen te durven staan en het diepste van zichzelf
 te beleven komt religiositeit tegen,
 maakt kennis met God, het Oneindige
 of wat voor naam je er ook aan wilt geven.
 Voor mij is muziek het middel bij uitstek om die
 religiositeit, God in mijzelf, te ontplooiën.*
 (Jo van den Booren, musicus)

**Er is een kerk bezig te vergaan.
 Er is een kerk bezig te ontstaan.**

Kort orgel

Gaat u staan

BELIJDENIS

Lied.

*t.: M. Zagers
 m.: F. Bertens*

**A.: Om God te leven heeft hij mensen
 aan de rand van dood en samenleven
 een open hand gegeven maar meer nog
 geloof, geloof in zichzelf en het leven.**

*Zoveel mensen aangetast
 in hun eigenwaarde
 Anders-zijn het wordt een last,
 een lot zwaar mee te dragen.*

**A.: Om God te leven heeft hij mensen
 aan de rand van dood en samenleven
 een open hand gegeven maar meer nog
 geloof, geloof in zichzelf en het leven.**

*Twijfels, vragen wie ben ik
 horen bij het leven
 in een lieve mensenblik
 verlicht en opgeheven.*

**A.: Om God te leven heeft hij mensen
aan de rand van dood en samenleven
een open hand gegeven maar meer nog
geloof, geloof in zichzelf en het leven.**

ONDERBREKING

Brood en Beker
Collecte

Lied

BROOD EN BEKER

V.: *Wij breken het brood:
delen ons kwetsbaar bestaan.
Wij drinken de beker:
delen samen zoet en zuur -
in vol vertrouwen
dat wie we zijn en wat we doen
niet als gras verdort, niet
als dor blad uit de boom valt en
verwaait, afgedaan vertrapt wordt.*

GEDACHTENIS.

V.: *Bid voor die ziek zijn, tobben,
in het ongewisse verkeren.
Denk aan die bij hen waken,
hen liefdevol terzijde staan.*

*Bid voor hen die
zorg ontbeerden en stierven;
door geweld het leven lieten;
zelf, waarom dan ook,
de dood zochten.*

*Gedenk allen met wie wij
brood en beker deelden
en ons zijn ontvallen.
Met eerbied noemen wij bij naam:*

Er zij licht, vrede, rust.

GEBED AAN TAFEL

Gezongen, gezegd

A.: Laat de liefde (1c.) *t.: Sietze de Vries
m.: Willem Vogel*

V.: *Voor ons die zien hoe koren
opschiet uit de aarde en
dat graan van het land komt -*

*voor ons die in brood de aarde
proeven die het laat groeien,
de zon die het warm koestert,
bron en regen die het drenken -*

*voor ons die weten dat brood
in 't zweet des aanschijns
gezaaid gemaaid geogst
en met zorg bereid wordt -*

*voor ons is brood
wat het was in Jezus' handen:
sprekend teken
van het mysterieuze leven,
waarin alles en allen delen en
dat zich eens als Licht en Liefde
zal openbaren -*

*voor ons is te eten geven
met anderen genade delen -*

*voor ons is te eten vragen
allernaasten, medemensen
deelgenoot maken
aan het geluk dat we beleven,
de moeite die we doen,*

*aan de zorgen die we kennen,
het verdriet dat we hebben -
voor ons is samen eten,
alledag thuis en vandaag samen hier:
tijd en eeuwigheid,
aardedonker en hemels helder
delen met die bij ons zijn en
met allen die ons zijn voorgegaan.*

A.: Laat de liefde (1c.)

*Daarom eten wij nu dit brood,
om goed te weten
dat alle leven is gegeven
en dat alwat is en alwie zijn
met elkaar het bestaan delen
tot alles zal zijn voldragen.*

*Daarom drinken wij de beker,
om goed te weten
dat wij zijn geroepen,
om lief en leed, zoet en zuur
van harte met elkaar te beleven
en trouw te doen wat te doen staat
tot alles zal zijn voltooid.*

*Bid daarom
zoals ons geleerd is te bidden.*

ONZE VADER

Gezongen

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN

Gezegd en gezongen

A.: Wat in mensen leeft t.: M. Zagers
aan vreugde en verdriet m.: W. Vogel
het wordt gedragen
op de woorden van een lied.

*Geen rust, nergens stil,
overal druk en vol.
Zoek op vaste tijden
rust, stilte, lege ruimte.
Doe het samen, -
dat nodigt uit.*

A.: Wat in mensen leeft
aan droom en visioen
het staat geschreven
in verhalen nu en toen.

*Overvloed en overdaad,
genóég ver overschreden.
Durf sober te leven
tevreden met voldoende.
Doe het samen -
dat spreekt aan.*

**A.: Wat in mensen leeft
aan twijfel en geloof
het houdt ons gaande
als een stille stem van hoop.**

*Ziek en zwak
kind van de rekening.
Zorg om en voor elkaar
moet je eerste zorg zijn.
Doe het samen -
dat bemoedigt.*

**A.: God die ons omgeeft
Uw schepping niet verlaat
naar wie wij leven
hart en ziel van wat bestaat.**

ZEGENWENS.

V.: *Zegenen wij elkaar met hart en handen
met raad en daad in Gods naam, +*
 Vader Zoon en Heilige Geest.

A.: Amen.

ORGELSPEL